

Hallituksen esitys eduskunnalle kaasulaitelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi kaasulaitelaiksi. Uudella lailla annettaisiin kansallisesti täydentävää sääntelyä niistä asioista, jotka aiheutuvat kaasulaitteita koskevasta Euroopan unionin asetuksesta. Uusi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta kaasumaisia polttoaineita polttavista laitteista korvaa nykyisen kaasulaitedirektiivin.

Kaasulaitteita koskien annettaisiin myös laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta, laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitettavista laitoksista annetun lain muuttamisesta sekä laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta. Lisäksi annettaisiin räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettuja laitteita ja suojausjärjestelmiä koskien laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta. Muutokset olisivat vähäisiä ja luonteeltaan lakiteknisinä.

Kaasulaiteasetusta sovelletaan 21 päivästä huhtikuuta 2018, jolloin lait on tarkoitettu tulemaan voimaan.

YLEISPERUSTELUT**1 Nykytila****1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö**

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/142/EY kaasumaisia polttoaineita käyttävistä laitteista, jäljempänä kaasulaitedirektiivi on pantu kansallisesti täytäntöön kaasulaiteasetuksella (1434/1993), jäljempänä kansallinen kaasulaiteasetus. Tämä on annettu aikanaan räjähdysvaarallisista aineista annetun lain (263/1953) nojalla, mutta jätetty voimaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005), jäljempänä kemikaaliturvallisuuslaki nojalla.

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyvistä tuotteista, jollaisia ovat muun muassa kaasulaitteet, säädetään kemikaaliturvallisuuslain 5 luvussa. Laissa määritetään keskeisiä vaatimuksia kaasulaitteen suunnittelulle, materiaalille ja valmistukselle sekä tuotteilta vaadittavilta tiedoilta, jotta ne olisivat turvallisia käyttää niiden koko odotetun käyttöiän (kemikaaliturvallisuuslain 47 ja 48 §).

Näissä säädöksissä kaasulaitteella tarkoitetaan kaasumaisia polttoaineita polttavia laitteita, joita käytetään ruoanlaittoon, jäähdyttämiseen, ilmastointiin, tilojen lämmittämiseen, kuumaa vettä tuottamiseen, valaisemiseen tai pesemiseen. Lisäksi kaasulaitteella tarkoitetaan puhallinpolttimia ja tällaisilla polttimilla varustettavia lämmityslaitteistoja. Soveltamisalaa eivät sisälly kaasulaitteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi teollisissa prosesseissa. Suomessa kaasulaitteiden käyttö painottuu

vapaa-ajan toimintoihin kotitalouksissa, matkailuajoneuvoissa ja veneissä. Tyypillisiä kaasulaitteita ovat esimerkiksi kaasukäyttöiset grillit, liedet, huonetilojen ja terassien lämmittimet sekä jääkaapit.

Kemikaaliturvallisuuslain 12 luvussa säädetään tarkastuslaitoksista. Luku koskee tarkastuslaitoksen hyväksymistä, tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytyksiä, tarkastuslaitostehtävien suorittamista ja tarkastuslaitoksen hyväksymistä koskevaa asetuksenantovaltuutusta. Kaasulaitteiden ilmoitetut laitokset hyväksytään ja ilmoitetaan Euroopan komissiolle 12 luvussa säädetyin menettelyin. Tarkastuslaitoksen hyväksymisen peruuttamisesta säädetään kemikaaliturvallisuuslain 13 luvussa.

Kemikaaliturvallisuuslain 13 luvussa säädetään kielloista ja rajoituksista. Luku koskee sekä tuotteita että vaarallisia kemikaaleja koskevia laitoksia. Tuotteiden osalta säädetään toiminnanharjoittajan toimintavelvollisuudesta, tuotteen tai räjähteen kieltämisestä, vahingonvaaran torjumista täydentävistä toimenpiteistä sekä toiminnanharjoittajan velvollisuudesta tiedottaa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sille antamista kielloista ja määräyksistä.

Kemikaaliturvallisuuslain 14 luvussa säädetään valvonnasta. Tuotteiden osalta säädetään valvontaviranomaisista, valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeudesta, valvontaviranomaisen tarkastusoikeudesta, näytteensaantioikeudesta, valvontaviranomaisen tiedonsaannista toiselta viranomaiselta, tarkastuslaitoksen tietojen luovuttamisesta ja virka-avusta.

Kemikaaliturvallisuuslain 15 luvussa säädetään pakkokeinoista ja seuraamuksista kuten hallinnollisista pakkokeinoista ja räjähdessäännösten rikkomisesta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on käyttänyt 13 luvun mukaisia kieltoja hallinnollisten pakkokeinojen tehostamiseen erittäin harvoin. Tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevan 5 luvussa säädetyn velvollisuuden rikkomisesta voidaan tuomita lain 125 §:n perusteella räjähdessäännösten rikkomisesta sakkoon.

Rikoslaisissa (39/1889) on myös kaasulaitteisiin soveltuva säännös. Rikoslain 44 luvun 12 §:ssä säädetään palo- ja räjähdysvaarallisen kemikaalin tai muun kemikaaliturvallisuuslain 5 luvussa tarkoitetun tuotteen varomattomasta käsittelystä, josta voidaan tuomita sakko- tai enintään kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen. Tiedossa ei ole, että tätä rikoslain kohtaa tai kemikaaliturvallisuuslain 15 luvun mukaisia seuraamusmenettelyjä olisi sovellettu.

Kansallisen kaasulaiteasetuksen mukaan kaasulaite voidaan saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön, kun se on kyseisen asetuksen määräysten mukainen ja siihen on tehty CE-merkintä. Kaasulaitteen on täytettävä sitä koskevat teknistä turvallisuutta koskevat perusvaatimukset. Kaasulaite täyttää vaatimukset, jos se on suunniteltu, valmistettu ja varustettu sitä koskevin yhdenmukaistettujen standardien mukaisesti. Kansallisessa kaasulaiteasetuksessa säädetään menettelyistä, joilla valmistaja osoittaa kaasulaitteen täyttävän säädetyt vaatimukset. Menettelyihin kuuluu tuotteen EY-tyyppitarkastus ja sen lisäksi valmistajan valitseman moduulin mukainen menettely sen mukaan, miten laajasti tuotannon valvonnassa vastuu jaetaan valmistajan ja tarkastuslaitoksen kesken. Asetuksessa on säännökset myös CE-merkinnän ja muiden tarvittavien merkintöjen liittämistä kaasulaitteeseen.

Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyissä valmistajan on käytettävä ulkopuolisen, ilmoitetuksi laitokseksi hyväksytyyn arviointielimen palveluja. Suomessa on yksi tällainen kaasulaitteiden arviointiin ilmoitettu tarkastuslaitos.

Kemikaaliturvallisuuslain 47 – 48 §:n ja kansallisen kaasulaiteasetuksen noudattamista valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

Räjähdyksvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitetut laitteet; erillinen säädöksen korjaus

Lailla räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta (1139/2016) pantiin täytäntöön räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettuja laitteita ja suojajärjestelmiä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/34/EU. Tällöin jäivät korjaamatta kemikaaliturvallisuuslaista ohjeita ja merkintöjä koskevasta 51 §:stä ja räjähdessäädösten rikkomista koskevasta 125 §:stä viittaukset kumottuun 46 §:ään. Näistä asioista on säädetty nyt laissa (1139/2016).

1.2 EU:n lainsäädäntö

NLF-mukautukseen perustuva lainsäädäntö

Euroopan unionin sisämarkkinalainsäädännöllä pyritään turvaamaan muun muassa tavaroiden vapaa liikkuvuus Euroopan unionin rajojen sisäpuolella. Tavaroiden vapaata liikkuvuutta edistetään yhdenmukaistamalla tuotteita koskevaa jäsenvaltioiden lainsäädäntöä. Euroopan unionissa on hyväksytty niin kutsuttu uusi lainsäädäntökehys (New Legislative Framework, NLF), johon kuuluvat 9 päivänä heinäkuuta 2008 annetut *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008 tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta* (jäljempänä NLF-asetus) sekä *Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 768/2008/EY tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta* (jäljempänä NLF-päätös).

NLF-asetuksessa säädetään akkreditoinnista, markkinavalvonnasta, kolmansista maista tuotavien tuotteiden valvonnasta eli unionin ulkorajavalvonnasta sekä CE-merkinnästä. NLF-asetuksen soveltaminen alkoi 1 päivänä tammikuuta 2010 ja se on suoraan sovellettavaa oikeutta, joka velvoittaa ja luo oikeuksia ilman, että säännöksiä implementoidaan kansalliseen lainsäädäntöön. NLF-päätös on puitepäätös, joka muodostaa yleiset puitteet tuotteiden kaupan pitämisen ehtojen yhdenmukaistamista koskevaa lainsäädäntöä varten. Sillä ei ole suoraa oikeudellista vaikutusta, vaan se toimii ohjeena laadittaessa ja muutettaessa tuotekohtaisia yhdenmukaistamissäädöksiä. NLF-päätöksessä on määräykset muun muassa talouden toimijoiden velvollisuuksista, tuotteen vaatimustenmukaisuudesta, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamisesta ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä.

EU-asetus kaasulaitteista

Uusi *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/426, kaasumaisia polttoaineita polttavista laitteista ja direktiivin 2009/142/EY kumoamisesta*, jäljempänä kaasulaiteasetus annettiin 9 päivänä maaliskuuta 2016, julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 31 päivänä maaliskuuta 2016 ja se tuli voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2016. Kaasulaiteasetusta sovelletaan pääsääntöisesti 21 päivästä huhtikuuta 2018, jolloin aikaisempi kaasulaitedirektiivi kumoutuu.

Uusi kaasulaiteasetus perustuu pitkälti aiempaan vuoden 2009 kaasulaitedirektiiviin, mutta siinä on otettu huomioon NLF-asetus ja säännöksiin on tehty NLF-päätöksen edellyttämät mukautukset. Direktiivi on korvattu asetuksella, koska on katsottu, että muun muassa soveltamisalan, olennaisten turvallisuusvaatimusten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen on oltava samat kaikissa jäsenvaltioissa. Valittu säädöstyyppe ei anna jäsenvaltioille mahdollisuutta saattaa säännöksiä osaksi

kansallista lainsäädäntöä eri tavoin. Asetuksella on pyritty selkeisiin ja nykyistä täsmällisempiin säännöksiin.

Kaasulaiteasetuksessa säädetään unionin markkinoille saatettavien kaasulaitteiden suunnittelua ja valmistusta koskevista vaatimuksista, joiden tarkoituksena on varmistaa käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelu ja vahvistaa kaasulaitteiden vapaata liikkuvuutta unionissa koskevat säännöt. Asetusta sovelletaan kaasulaitteisiin pois lukien kuitenkin esimerkiksi teollisiin prosesseihin teollisuuslaitoksissa käytetyt kaasulaitteet, tietyt yksityiseen käyttöön tarkoitetut sekä ilma-aluksissa ja rautateillä käytetyt kaasulaitteet.

Kaasulaiteasetuksen I luvussa säädetään soveltamisalasta. Asetuksen soveltamisalaan kuuluvat kaasumaisia polttoaineita polttavat laitteet ja niiden varusteet. Kaasulaitteen tulee täyttää asetuksessa määritetyt olennaiset vaatimukset, kun se saatetaan markkinoille ja sen tulee olla turvallinen laitteen tavanomaisessa käytössä koko sen käyttöiän. Tavanomaisella käytöllä tarkoitetaan, että laite on asennettu oikein ja huollettu säännöllisesti valmistajan ohjeen mukaan ja sitä käytetään suunniteltuun tarkoitukseen tai kohtuudella ennakoitavalla tavalla. Lisäksi edellytetään, että kaasun laatu ja kaasulaitteille kansallisesti määrätty käyttöpaine vaihtelevat tavanomaisesti. Luvussa on säännökset menettelystä, jolla jäsenmaa ilmoittaa komissiolle ja muille jäsenmaille alueellaan kaasulaitteissa käytettävät käyttöpaineet ja niissä poltettavien kaasujen kaasulajit. Vaikka kaasulaitteiden turvallisuusmääräykset on yhdenmukaistettu ja siten luotu mahdollisuus asetuksen luvussa säädetylle vapaalle liikkuvuudelle, vaihtelevat poltettavien kaasujen kemialliset koostumukset ja laitteiden käyttöpaineet alueellisesti Euroopan talousalueen sisällä. Kaasulaitteiden suunnittelun ja turvallisen käytön kannalta on erityisesti valmistajan ja maahantuojan välttämätöntä tietää viennin kohdemaan tekniset vaatimukset ja näin varmistaa kaasulaitteen yhteensopivuus kohdemaan käyttöolosuhteiden kanssa.

Kaasulaiteasetuksen II luvussa on säädetty talouden toimijoiden velvollisuuksista nykyistä täsmällisemmin NLF-asetuksen tapaan. Talouden toimijalla tarkoitetaan valmistajaa, valtuutettua edustajaa, maahantuojaa ja jakelijaa. Kaikilla toimitus- ja jakeluketjuun kuuluvilla talouden toimijoilla on vastuu toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että markkinoilla asetetaan saataville ainoastaan asetuksen mukaisia kaasulaitteita. Tämän vuoksi asetuksessa on yksityiskohtaisesti säädetty kunkin talouden toimijan velvollisuuksista.

Valmistaja vastaa siitä, että kaasulaite on suunniteltu ja valmistettu olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti. Valmistajalla on parhaat mahdollisuudet suorittaa tai suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, koska sillä on yksityiskohtaiset tiedot suunnittelu- ja tuotantoprosessista. Tämän vuoksi vaatimustenmukaisuuden arviointi kuuluu edelleen yksinomaan valmistajan velvollisuuksiin. Lisäksi valmistaja vastaa muun muassa teknisten asiakirjojen ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen laatimisesta, CE-merkinnän ja muiden asianmukaisten merkintöjen kiinnittämisestä, yhteystietojen ilmoittamisesta ja ohjeiden ja tietojen liittämistä kaasulaitteen mukaan. Jos kaasulaite aiheuttaa riskin, valmistajan on tehtävä näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla jo oleville kaasulaitteille sekä tutkittava vaatimustenvastaisia kaasulaitteita koskevat valitukset ja pidettävä niistä kirjaa. Tarvittaessa valmistajan on ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.

Valmistaja voi nimittää valtuutetun edustajan kirjallisella toimeksiannolla. Valtuutetun edustajan tehtävänä on suorittaa valmistajalta saamassaan toimeksiannossa määritellyt tehtävät. Valtuutetun edustajan toimeksiantoon ei kuitenkaan voi kuulua sen varmistaminen, että kaasulaite on suunniteltu ja valmistettu olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti eikä teknisten asiakirjojen laatimisvelvollisuutta. Nämä kuuluvat valmistajan vastuulle. Toimeksiantoon voi sisältyä

esimerkiksi EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen ja teknisten asiakirjojen pitäminen kansallisten markkinavalvontaviranomaisten saatavilla sekä tietojen ja asiakirjojen toimittaminen pyynnöstä kansalliselle viranomaiselle.

Maahantuoja vastaa siitä, että sen markkinoille saattamat kaasulaitteet ovat vaatimustenmukaisia. Maahantuojan on varmistettava, että valmistaja on tehnyt asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn, laatinut tekniset asiakirjat, kiinnittänyt CE-merkinnän ja että kaasulaitteen mukana on vaaditut asiakirjat, joihin sisältyvät muun muassa liittämistä, kokoamista, säätämistä, toimintaa ja huoltamista koskevat ohjeet ja tiedot. Maahantuojan on ilmoitettava yhteystietonsa, samoin sen on, vastaavasti kuten valmistajan, huolehdittava riskin aiheuttavan kaasulaitteen testaamisesta, valitusten tutkimisesta ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhtymisestä. Jakelijan on puolestaan ennen kaasulaitteen asettamista saataville markkinoilla muun muassa varmistettava, että siinä on CE-merkintä ja että sen mukana on vaaditut asiakirjat, ohjeet ja tiedot. Myös jakelijan on omalta osaltaan ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin, jos on syytä uskoa, että kaasulaite ei ole vaatimustenmukainen.

Kaasulaiteasetuksen III luvussa säädetään kaasulaitteiden ja varusteiden vaatimustenmukaisuudesta, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta, CE-merkinnästä ja sen kiinnittämisestä viittaamalla pääosin asetuksen liitteisiin. Luvussa tuodaan esiin oletama laitteiden ja varusteiden vaatimustenmukaisuudesta; kaasulaitteita on pidettävä asetuksen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisina, jos ne ovat sellaisten yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukaisia, joiden viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Luvussa viitataan vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen osalta asetuksen liitteisiin.

Kaasulaiteasetuksen IV luku koskee vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamista. Kyseistä lukua on alettu soveltaa 21 päivästä lokakuuta 2016.

Kaasulaiteasetuksen V luvussa säännellään nykyistä kaasulaidirektiiviä täsmällisemmin markkinavalvonnasta, jonka osalta viitataan myös NLF-asetukseen. Kaasulaiteasetuksessa säädetään jäsenvaltioiden ja markkinavalvontaviranomaisen velvollisuuksista, markkinavalvontatoimenpiteistä, ilmoitusvelvollisuuksista muun muassa komissiolle ja muille jäsenvaltioille, tiedonvaihdoista sekä unionin suojamenettelystä. Luvussa on myös säännökset vaatimustenmukaisista kaasulaitteista, jotka vaatimustenmukaisuudestaan huolimatta aiheuttavat riskin ja tähän liittyvistä mahdollisista korjaavista toimenpiteistä. Muodollista vaatimustenvastaisuutta koskeva säännös koskee esimerkiksi CE-merkinnän puuttumista, väärin perustein tehtyä CE-merkintää, ilmoitetun laitoksen tunnusnumeroa, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta, teknisiä asiakirjoja sekä yhteystietoja. Kaasulaite ei ole vaatimustenmukainen, jos kyseiset merkinnät tai muut tiedot puuttuvat tai ovat virheellisiä.

Kaasulaiteasetuksen VI luku koskee delegoituja säädöksiä ja komiteamenettelyä. Komissio voi antaa delegoituja säädöksiä kaasun toimitusolosuhteista tehtävien ilmoitusten sisällöstä.

Kaasulaiteasetuksen VII luku sisältää siirtymä- ja loppusäännökset. Jäsenvaltioiden on vahvistettava säännöt seuraamuksista, joita sovelletaan talouden toimijoiden rikkoessa asetuksen säännöksiä. Sääntöihin voi sisältyä vakavia rikkomistapauksia koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Kaasulaiteasetuksen siirtymäsäännösten mukaan jäsenvaltiot eivät saa estää sellaisten kaasulaidirektiivin 2009/142/EYsoveltamisalaan kuuluvien kaasulaitteiden tai varusteiden asettamista saataville markkinoilla, jotka ovat kyseisen direktiivin säännösten mukaisia ja jotka on saatettu markkinoille ennen 21 päivää huhtikuuta 2018.

Kaasulaiteasetuksen liitteessä I vahvistetaan olennaiset vaatimukset, jotka kaasulaitteen tulee täyttää, jotta sen voidaan katsoa olevan turvallinen. Olennaiset vaatimukset ovat pakollisia ja ne koskevat yleisiä vaatimuksia, materiaaleja sekä suunnittelua ja rakentamista.

Kaasulaiteasetuksen liitteessä II säädetään kaasun toimitusolosuhteita koskevan ilmoituksen sisällöstä. Tämän ilmoituksen antaa jäsenmaa.

Kaasulaiteasetuksen liitteessä III säädetään kaasulaitteiden ja niiden varusteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä tai niiden osista. Näitä ovat EU-tyyppitarkastus – tuotantotyyppi (moduuli B), sisäiseen tuotannonvalvontaan perustuva tyyppimukaisuus ja satunnaisin väliajoin suoritettavat valvotut tuotetarkastukset (moduuli C2), tuotantoprosessin laadunvarmistukseen perustuva tyyppimukaisuus (moduuli D), tuotteen laadunvarmistukseen perustuva tyyppimukaisuus (moduuli E), tuotekohtaiseen tarkastukseen perustuva tyyppimukaisuus (moduuli F), yksikkökohtaiseen tarkastukseen perustuva vaatimustenmukaisuus (moduuli G). Lähtökohtaisesti valmistaja voi valita haluamansa menettelyn edellä mainituista moduuleista yhdistettynä EU-tyyppitarkastukseen. Yksittäisesti valmistettuihin kaasulaitteisiin voidaan soveltaa moduulia G. EU-tyyppitarkastustodistus on voimassa enintään kymmenen vuotta kerrallaan.

Kaasulaiteasetuksen liitteessä IV säädetään kaasulaitteen merkinnöistä. Laitteen arvokilvessä tulee olla valmistajan nimi, rekisteröity tuotenimi tai rekisteröity tavaramerkki, joiden avulla valmistaja voidaan tunnistaa. Laitteen tunnistamiseksi siitä tulee ilmoittaa tyyppi-, erä tai sarjanumero tai muu merkintä. Kaasulaitteessa voi olla myös sähköisiä toimintoja, jolloin arvokilvessä on ilmoitettava käytetyn virtalähteen tyyppi. Kaasun ominaisuudet ja laitteiden käyttöpaineet vaihtelevat eri jäsenmaissa. Jotta voidaan varmistaa laitteen soveltuvuus jäsenmaassa, on arvokilvessä esitettävä kaasulaitteen laiteluokka ja nimellinen käyttöpaine. Lisäksi kilvessä on esitettävä laitteen luonteen mukaan tarpeelliset tiedot, jotka mahdollistavat laitteen oikean ja turvallisen asennuksen. Kaasulaitteen varusteissa tai niiden arvokilvissä on oltava edellä mainitut tiedot soveltuvin osin.

Kaasulaiteasetuksen liitteessä V säädetään EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

Kaasulaiteasetuksen liitteessä VI olevassa vastaavuustaulukossa määritetään miten viittauksia kumottuun kaasulaitedirektiiviin 2009/142/EY pidetään viittauksina kaasulaiteasetukseen.

1.3 Nykytilan arviointi

Markkinavalvonnan ja siinä sovelletun kemikaaliturvallisuuslain osalta sääntely on ollut pääasiassa selkeä ja toimivaksi koettu. Kaasulaiteasetuksen tultua voimaan, ei kemikaaliturvallisuuslakia kuitenkaan voida enää sellaisenaan soveltaa kaasulaitteiden valvontaan. Valvonnasta olisi tarkoituksenmukaista säätää siten, että kaasulaiteasetuksen noudattamisen valvontaan sovellettaisiin lisäksi horisontaalista lakia eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta (1137/2016), jäljempänä markkinavalvontalaki. Kaasulaitelaisissa säädettäisiin vain täydentäviltä osin tarpeellisista säännöksistä.

Kemikaaliturvallisuuslain ilmoitettuja laitoksia koskevia 12 ja 13 lukujen säännöksiä ei ole uudistettu NLF-asetuksen kanssa yhdenmukaisiksi, joten ne eivät sovellu kaasulaiteasetuksen tarpeisiin. Kemikaaliturvallisuuslain 13 luvun säännöksiä sovelletaan kaasulaitteiden tuoteturvallisuuden valvontaan yhdessä 14 luvun kanssa, mutta ne eivät vastaa NLF-asetuksen suhteen mukautetun Kaasulaiteasetuksen asettamia vaatimuksia markkinavalvonnalle.

Kaasulaitteiden osalta on tarpeen sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöön Kaasulaiteasetuksen tehokkaan toimeenpanon kannalta tarpeelliset säännökset. Uusi kaasulaiteasetus on EU-asetuksena sellaisenaan sovellettava eikä pääosin edellytä erillisiä täytäntöönpanotoimia kansallisesti. Kansallisessa laissa on kuitenkin tarpeen säätää muun muassa erilaisista tuotteeseen liittyvien tietojen ja merkintöjen kielivaatimuksista, sääntelyn noudattamisen valvonnasta, toimivaltaisesta valvontaviranomaisesta ja toimivaltuuksista sekä sääntelyn noudattamatta jättämisestä aiheutuvista seuraamuksista sekä muutoksenhausta. Kansallisen sääntelyn liikkumavara on EU-asetuksen suhteen vähäinen, eikä kaasulaitteiden teknisistä ominaisuuksista voi säätää kansallisesti EU-asetuksesta poikkeavalla tavalla.

Kaasulaiteasetuksen soveltamisalaan eivät kuulu eräät tarvikkeet, joiden käyttö on oleellista kaasulaitteen toiminnan kannalta. Tällaisia ovat esimerkiksi pulloventtiili ja kaasuletku, joilla kaasulaite kytketään kaasupulloon. Tällainen tarvike myydään tavallisesti irrallisena uuden laitteen mukana tai myöhemmin varaosana. Niiden tekniset ominaisuudet määräytyvät standardien perusteella, mutta standardit eivät ole kaasulaitedirektiivin mukaisia yhdenmukaistettuja standardeja. Näiden käyttötarvikkeiden kansallisesta valvonnasta olisi tarpeen säätää samassa laissa, joka koskee Kaasulaiteasetuksen mukaisia kaasulaitteita, koska käyttötarvikkeilla on merkittävä vaikutus itse kaasulaitteen käytön turvallisuudelle. Nykyisellään näiden tarvikkeiden valvonta perustuu kemikaaliturvallisuuslakiin ja sen nojalla annettujen valtioneuvoston asetuksiin.

Kaasulaiteasetuksessa edellytetään jäsenvaltion vahvistavan säännökset seuraamuksista, joita sovelletaan talouden toimijoiden rikkoessa asetuksen säännöksiä. Asetuksen säännösten mukaan säännöksiin voi sisältyä vakavia rikkomustapauksia koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia, vaikka asetuksissa sinänsä ei voida velvoittaa jäsenvaltiota säätämään rikosoikeudellisista seuraamuksista. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jollei asetuksessa toisin säädetä, lähtökohtana on, että seuraamusten on vastaavuusperiaatteen mukaisesti oltava samankaltaisia kuin seuraamukset vastaavan kansallisen oikeuden loukkaamisesta. Ne on myös voitava määrätä samankaltaisessa menettelyssä kuin seuraamukset vastaavasta kansallisen oikeuden loukkaamisesta.

Koska kaasulaitteet nyt kuuluvat kemikaaliturvallisuuslain soveltamisalaan, on kaasulaitteen valmistaja tai muu luovuttaja, joka on laiminlyönyt kemikaaliturvallisuuslaissa säädetyn velvollisuutensa, voitu tuomita kemikaaliturvallisuuslain 125 §:n mukaisesta räjähdesäännösten rikkomuksesta sakkoon.

Rangaistuksesta vaarallisen kemikaalin tai räjähteen taikka kemikaaliturvallisuuslain 5 luvussa tarkoitettujen tuotteiden varomattomasta käsittelystä säädetään rikoslain 44 luvun 12 §:ssä.

Kemikaaliturvallisuuslain vastaisesta toiminnasta säädetään terveystarkoituksena 44 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohdassa ja 2 momentissa.

Kaasulaitteet kuuluvat kemikaaliturvallisuuslain 5 luvun tarkoittamiin tuotteisiin. Kun kaasulaitteista säädetään uudella lailla ja suhde kemikaaliturvallisuuslakiin poistuu, tulisi seuraamuksista säätää erikseen kaasulaitteita koskevassa laissa. Laissa tulisi nimetä uusi kaasulaiterikkomus, josta voisi olla seuraamuksena sakko. Koska rikoslain säännöksiä ei ole tähänkään mennessä sovellettu kaasulaiterikkomuksiin, ei ole tarkoituksenmukaista jatkaa rikoslain soveltamista enää kaasulaiterikkomuksiin.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöön Kaasulaiteasetuksen tehokkaan toimeenpanon kannalta tarpeelliset säännökset. Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuudesta

säädettäisiin laki, jossa viitattaisiin kaasulaitteille asetettävien turvallisuusvaatimusten osalta Kaasulaiteasetukseen sekä säädettäisiin kielivaatimuksista, sääntelyn noudattamisen valvonnasta ja seuraamuksista.

Kaasulaitteiden markkinavalvontaan sovellettaisiin markkinavalvontalakea. Kyseessä on suhteellisen uusi, NLF-tuotesäätelymallin tarpeisiin suunniteltu valvontalaki, jossa on pyritty huomioimaan muun muassa NLF-asetuksen sääntely. Markkinavalvontalakiin tehtäisiin tarpeelliset muutokset lain soveltamisalaa koskevaan pykälään. Tarkoitus on varmistaa, että valvontaviranomaisen käytössä on riittävän kattavat valvontakeinot. Markkinavalvontalaissa on myös säännökset muutoksenhausta valvontaviranomaisen päätökseen. Kaasulaitteiden markkinavalvontaviranomainen olisi jatkossakin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointeja tekevien ilmoitettujen laitosten vaatimuksiin, hyväksymiseen ja ilmoittamiseen Euroopan komissiolle sovellettaisiin eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annettua lakia (278/2016, jäljempänä laki ilmoitetuista laitoksista). Samoin kuin edellä mainittu markkinavalvontalaki, tämäkin on NLF-asetuksen mukainen ja vastaa siten myös kaasulaiteasetuksen tarpeisiin.

Kemikaaliturvallisuuslaissa on nyt säädetty tuotteiden turvallisuusvaatimuksista, tarkastuslaitosten toiminnasta, valvonnasta, seuraamuksista ja pakkokeinoista. Koska kaasulaiteasetus on voimaantullessaan ainoa sovellettavissa oleva säädös kaasulaitteiden turvallisuudesta, tulisi kemikaaliturvallisuuslaista kumota kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuteen viittaavat säännökset. Tämän lisäksi tulisi kumota myös kemikaaliturvallisuuslain nojalla annettu kansallinen kaasulaiteasetus.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 ja 27 §:ssä säädetään valtakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan välisestä toimivallan jaosta. Eduskunnalle toimitetussa U-kirjelmässä 27/2014 vp on tarkasteltu Kaasulaiteasetuksen mukaista sääntelyä ja arvioitu, että kaasulaiteasetuksen soveltamisalassa olevat, tässä ehdotuksessa käsiteltävät asiat kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

3 Esityksen vaikutukset

Komission antamaan kaasulaiteasetukseen sisältyi vaikutusten arviointi COM (2014) 258 final ja SWD (2014) 151 final. Vaikutusten arvioinneissa tarkasteltiin muutoksia, kun kaasulaite-direktiivi 2009/142/EY uudistettiin kaasulaiteasetukseksi. Kaasulaiteasetuksessa ei muuteta aiempaa direktiivin mukaista soveltamisalaa. Direktiiviin nähden aikaisemmin epätarkoiksi koettuja teknisiä määritelmiä on tarkennettu ja muutoksessa on otettu huomioon NLF-asetuksen vaikutukset talouden toimijoiden velvollisuuksiin, ilmoitettujen laitosten pätevyyden arviointiin ja laitosten ilmoittamiseen Euroopan komissiolle sekä jäsenmaiden velvollisuuksiin kaasulaitteiden markkinavalvonnan järjestämisessä.

Arvioinneissa korostuu, että säädöksen muutos direktiivistä asetukseksi ei muuta kaasulaitteiden teknisiä turvallisuusvaatimuksia, eikä menettelyjä, joilla vaatimustenmukaisuus osoitetaan, minkä vuoksi valmistajalle ja muille jakeluketjun talouden toimijoille ei koidu lisäkustannuksia säädösmuutoksesta. Koska asetus on sellaisenaan jäsenmaissa noudatettavaa lainsäädäntöä, muutoksen arvioidaan yhdenmukaistavan menettelyjä markkinoilla, kun säädöksen soveltamisessa ei ole enää mahdollisuutta vivahte-eroihin jäsenmaiden välillä. Arvioinneissa tuodaan lisäksi esiin, että kannustamisella tuotteiden yhdenmukaiseen laatuun voidaan parantaa alan kilpailukykyä.

3.1 Taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset talouden toimijoiden toimintaan

Esitys on luonteeltaan suurelta osin lainsäädäntötekninen eikä sillä muuteta kaasulaitteiden teknisiä ja turvallisuutta koskevia vaatimuksia taikka vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä. Niistä säädetään suoraan kaasulaiteasetuksessa. Myös talouden toimijoihin kohdistuvat tarkemmat vaatimukset sisältyvät kaasulaiteasetukseen. Ehdotetut kielivaatimukset vastaisivat nykytilaa. Talouden toimijoihin mahdollisesti kohdistuvat ehdotetun lain mukaiset rangaistussäännökset olisivat nykyisiä säännöksiä tarkkarajaisempia. Esityksellä ei siten olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia eikä sillä olisi tarkoitus muuttaa tai lisätä talouden toimijoiden velvollisuuksia.

Ehdotetun lain siirtymäsäännöksissä säädettäisiin kaasulaiteasetuksen siirtymäsäännöksiä vastaavasti, että ennen lain voimaantuloa markkinoille saatetut tuotteet, joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saisivat olla markkinoilla myös lain voimaan tulon jälkeen. Näin ollen kaupan jakeluketjussa varastossa olevat kaasulaitteet voidaan myydä pois. Siirtymäsäännökset turvaisivat omalta osaltaan kaupan alalla toimivien asemaa. Ehdotetun lain voimaantulon jälkeen markkinoille saatettavien kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuus tulee osoittaa kaasulaiteasetuksen mukaisin menettelyin. Kumotun kaasulaiteasetuksen mukaiset vaatimustenmukaisuutta osoittavat menettelyt asiakirjoineen eivät enää kelpaa uusien kaasulaitteiden valmistamiseen.

Suomessa ei ole kaasulaitteiden valmistusta. Tarkkaa tietoa siitä, kuinka paljon Suomessa on kaasulaitteiden, maahantuojia ja jakelijoita, ei ole saatavissa. Kaasulaitteiden maahantuojina voivat olla kauppatietäjien oma hankintaorganisaatio, tukkuliikkeet tai itse vähittäismyyntiliike. Yleisimmin kaasulaitteet ovat osa päivittäistavara- tai vapaa-ajanoston tai rautakaupan tuotevalikoimaa. Tämä johtuu pitkälti siitä, että kaasulaitteiden käyttö Suomessa keskittyy vapaa-aikaan ja sen mukaisiin sovelluksiin mökki-, matkailuajoneuvo- ja veneilykäytössä. Tältä osin kaasulaitteiden käyttö Suomessa poikkeaa huomattavasti käytännöstä Keski-Euroopassa, jossa kaasulaitteet ovat tärkeitä asuntojen lämmityksessä ja lämpimän käyttöveden tuottamisessa.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Kaasulaitteiden markkinavalvontaa suoritettaisiin edelleen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Tullin rooli perustuisi markkinavalvontalakiin ja akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevaan NLF-asetukseen, ja se tekisi kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuteen liittyen EU-sääntelyn tarkoittamaa ulkorajavalvontaa. Kansallinen kaasulaiteasetus on tullut voimaan ennen NLF-sääntelyä, eikä siinä ollut tullin asemaa määritelty kuten nykyisin NLF-asetuksen suhteen yhdenmukaistetuissa tuoteturvallisuusdirektiiveihin perustuvissa laeissa.

Vaatimusten tehokas valvonta varmistettaisiin mahdollistamalla tehokkaat valvontatoimenpiteet. Valvonnasta säädettäisiin markkinavalvontalain, Kaasulaiteasetuksen sekä NLF-asetuksen. Ehdotetusta sääntelystä ei siten aiheutuisi merkittäviä muutoksia viranomaisten tämänhetkiseen toimintaan.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tehnyt markkinavalvontaa vuosisuunnitelmissa päätetyssä laajuudessa. Vuosittain suunnitelman puitteissa on tehty valvontakäyntejä kaasulaitteita myyviin liikkeisiin muutamia kymmeniä vuodessa. Vuosittain markkinavalvonnan reaktiokeinoja on toteutettu muutamia.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on useana vuonna ollut mukana yhteispohjoismaisissa valvontahankkeissa. Ruotsissa ja Norjassa tuotevalikoima on samankaltainen kuin Suomessa ja

maahantuojissakin on samoja yrityksiä. Kaasulaitteiden AdCo:n (EU:n jäsenmaiden kaasulaitteita valvovien markkinavalvontaviranomaisten yhteistyöelin) puitteissa on myös aloitettu yhteisiä monen maan välisiä valvontaprojekteja, joihin Suomikin on osallistunut. Kansainvälisellä yhteistyöllä haetaan taloudellisuutta ja tehokkuutta kaasulaitteiden markkinavalvonnalle. Yhteistyöllä pyritään myös yhdenmukaistamaan eri jäsenmaiden markkinavalvonnan menettelyjä.

Kaasulaitteiden asentaminen ei kuulu kaasulaiteasetuksen soveltamisalaan, ja siitä säädetään kansallisesti. Suomessa kaasulaitteiden asennusliiketoiminta on kemikaaliturvallisuuslakiin perustuen ilmoituksenvaraista. Kemikaaliturvallisuuslain mukaisesti pätevyytensä osoittanut kaasuasennusliike tekee ilmoituksen Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle toiminnastaan ja rekisteröityy. Kaasulaitteen käyttäjän velvoite käyttää pätevää kaasuasennusliikettä muissa kuin kaikkein yksinkertaisimmissa kuluttajalle sallituissa asennuksissa tukee omalta osaltaan vaatimustenmukaisten kaasulaitteiden käyttöä.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä.

Esitys on käsitelty sekä Turvallisuustekniikan neuvottelukunnassa että sen kaasujaostossa, jonka tehtävänä on muun muassa edistää teknillistä turvallisuutta sekä avustaa teknillistä turvallisuutta koskevien säännösten ja ohjeiden valmistelussa.

Neuvottelukunnassa on edustettuina teknillisen turvallisuuden toimialojen kannalta keskeiset hallinnonalat sekä elinkeinoelämä, työnantajat, työntekijät ja kuluttajat sekä tarkastus-, testaus-, tutkimus- ja standardisointitoiminta.

Esityksestä on pyydetty lausunnot...

Esitys on ollut laintarkastuksessa....

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1.1 Kaasulaitelaki

1 luku Yleiset säännökset

1 §. Soveltamisala. Lakia sovellettaisiin kaasumaisia polttoaineita polttavista laitteista ja direktiivin 2009/142/EY kumoamisesta 9 päivänä maaliskuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/426 valvontaan Suomessa. Asetuksessa on säädetty kaasulaitteiden turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta, kaasulaitteiden merkinnöistä ja ohjeista, ja markkinavalvonnasta.

Lakia sovellettaisiin myös kansallisesti kuluttajakäyttöön tarkoitettuihin kaasulaitteisiin liitettäviin käyttötarvikkeisiin, joiden vaatimustenmukaisuutta ei osoiteta kaasulaiteasetuksen mukaisesti. Tällaisia käyttötarvikkeita ovat muun muassa pulloventtiili ja kaasuletku, joilla kaasulaite kytketään kaasupulloon. Tällaiset käyttötarvikkeet voivat olla osa CE-merkittyä kaasulaitetta, jos ne on nimenomaan tarkastettu osana kaasulaitetta vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Kuitenkin tällaiset käyttötarvikkeet kuluvat käytössä ja ne on aika ajoin uusittava. Koska käyttötarvikkeiden vaatimustenmukaisuutta ei voi erikseen arvioida kaasulaiteasetuksen menettelyin, on tuoteturvallisuuden ja sen valvonnan kannalta tarkoituksenmukaista säätää siitä kansallisesti. Käyttötarvikkeen tulisi vastata turvallisuudeltaan sitä kuvaavan kansallisen tai eurooppalaisen standardin vaatimuksia ja lisäksi soveltua käytettäväksi Suomessa vallitsevissa ajoittain kylmissä olosuhteissa. Lain 2 momentin nojalla valvontaviranomaisen olisi mahdollista puuttua vaatimustenvastaisten käyttötarvikkeiden myyntiin Suomessa.

Kaasulaiteasetusta ei sovelleta teollisissa prosesseissa tai energiantuotannossa kaasua polttaviin laitteisiin. Tällaisten laitteiden turvallisuutta valvotaan kemikaaliturvallisuuslain ja painelaitelain (1144/2016) mnoilla.

Kaasulaitteiden asentamisesta tai asentajan pätevydestä ei säädetä kaasulaiteasetuksessa eikä vastaavasti tässä laissa. Näistä asioista säädetään kansallisesti kemikaaliturvallisuuslain säännöksillä.

2 §. Määritelmät. Pykälässä määriteltäisiin keskeiset kaasulaiteasetuksen käsitteet, jotka ovat tarpeen asetuksen soveltamiseksi Suomessa. Lisäksi määritelmiin liitettäisiin käyttötarvikkeen määritelmä, jota tarvitaan 1 §:n soveltamisalan täsmentämiseen.

3 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Pykälän 1 momentissa on lähinnä informatiivinen muistutus EU:n NLF-asetuksen roolista kaasulaiteasetuksen valvonnassa. NLF-asetuksen periaatteet ovat perustana sekä kaasulaiteasetukselle että laissa myöhemmin viitatuille markkinavalvontalaille ja laille ilmoitetuista laitoksista, jotka molemmat ovat kansallisia säädöksiä. Pykälän 2 momentissa on viittaus kaasulaitteiden asennusta ja sen pätevyyttä koskeviin kemikaaliturvallisuuslain säännöksiin.

2 luku Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuus

4 §. Kaasulaitteita koskevat vaatimukset. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin kaasulaitteisiin soveltuvien vaatimusten sekä vastuutahojen velvollisuuksien osalta kaasulaiteasetuksen III lukuun. Pykälän sisältö on näin rajattu ottaen huomioon, että EU-asetus on sellaisenaan sovellettavaa oikeutta eikä kansallisessa sääntelyssä lähtökohtaisesti tule toistaa EU-asetuksen sisältöä.

Pykälän 2 momentissa säädetään kuluttajakäyttöön tarkoitettujen kaasulaitteiden käyttötarvikkeiden keskeisistä vaatimuksista. Niiden tulee olla turvallisiksi todettuja. Toteaminen voi perustua käyttötarviketta koskevan standardin määrittämiin testeihin, toteamiseen ei kuitenkaan edellytetä riippumatonta kolmatta osapuolta. Standardin noudattaminen ei ole pakollista, mutta käyttötarviketta koskeva kansallinen tai eurooppalainen standardi määrittää tarviketta oletusarvoisesti koskevat turvallisuusvaatimukset. Lisäksi käyttötarvikkeen tulee olla käyttökelpoinen ja turvallinen kaikissa Suomessa odotettavissa olevissa olosuhteissa. Erityisesti tulee varmistua kylmänkestävyydestä, joka esimerkiksi kumiletkujen osalta on kriittinen ominaisuus. Pykälässä olisi valtuutussäännös, jonka nojalla käyttötarvikkeiden teknisistä vaatimuksista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

5 §. Kaasulaitteiden merkintöjen ja ohjeiden kielivaatimukset. Kaasulaiteasetuksessa annetaan liikkumavaraa tuotteista annettavien tietojen kielivaatimuksissa. Kansallinen toimeenpano edellyttää, että kaasulaiteasetuksen 7 ja 9 artiklan tarkoittamien tietojen osalta on kansallisesti tarkemmin määritelty kielivaatimukset. Pykälässä säädettäisiin, että kaasulaitteisiin liittyvät artiklojen mukaiset tiedot tule antaa suomeksi ja ruotsiksi. Kaasulaitteet tulevat myyntiin ulkomailta, eikä niiden myynnissä ole sellaista paikallisuutta, josta voitaisiin päätellä vain toisen kansalliskielen olevan riittävä. Annettaessa lainkohdassa tarkoitettuja tietoja suomen ja ruotsin kielellä molempia kieliryhmiä kohdellaan tasapuolisesti.

Kaasulaiteasetuksessa säädetään myös muista, esimerkiksi valvontaviranomaiselle pyynnöstä annettavista tiedoista. Asetuksen 7, 9, 10 ja 15 artiklan mukaan valmistajan, maahantuojan ja jakelijan tulee toimivaltaisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä antaa viranomaiselle kaikki kaasulaitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamisen kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat viranomaisen helposti ymmärtämällä kielellä painetussa tai sähköisessä muodossa. Tällaisia tietoja ja asiakirjoja ovat esimerkiksi tekniset asiakirjat ja EU-tyyppitarkastustodistus. Tarkoitus on, että näitä ei tarvitse käänntää suomeksi tai ruotsiksi, jos markkina- ja valvontaviranomainen harkitsee, ettei se ole tarpeen. Viranomaiselle vain pyynnöstä toimitettavien asiakirjojen osalta valvontaviranomaisen tulee myös tapauskohtaisesti arvioida, onko kyseessä asiakirja, joka sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 20-kohdassa tarkoitettuja liikesalaisuuksia.

3 luku Ilmoitetut laitokset

6 §. Ilmoittaminen. Pykälässä säädettäisiin menettelystä, jolla Suomessa toimiva kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos arvioitaisiin ja hyväksyttäisiin tekemään kolmantena osapuolena vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä kaasulaiteasetuksen mukaisesti sekä ilmoitettaisiin Euroopan komissiolle. Kaasulaiteasetuksen IV luvussa osoitetaan ilmoitettuja laitoksia koskevat tehtävät jäsenmaille. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymiseen, ilmoittamiseen ja valvontaan sovellettaisiin kaasulaiteasetusta ja lakia ilmoitetuista laitoksista. Arvioinnin sisällöstä säädetään kaasulaiteasetuksen 23 artiklan kohdissa 2 – 11. Muilta osin laitoksen hyväksymiseen ja ilmoittamiseen sovellettaisiin lakia ilmoitetuista laitoksista. Laki on uusi ja valmisteltu EU:n NLF-asetuksen kanssa yhteensopivaksi, minkä johdosta se vastaisi myös kaasulaiteasetuksen tarpeita ilmoitettujen laitosten hyväksymisessä. Kansallisesti on säädettävä toimijasta, joka nimeää alueelleen sijoittautuneita ilmoitettuja laitoksia ja valvoo niiden toimintaa. Kansallisen ilmoitetuista laitoksista annetun lain mukaan toimivaltainen viranomainen on työ- ja elinkeinoministeriö ja radiolaitteiden osalta Viestintävirasto.

7 §. Todistus vaatimustenmukaisuudesta. Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta antaa valmistajalle EU-tyyppitarkastustodistus, jos kaasulaite täyttää tämän lain vaatimukset. Ilmoitetun laitoksen olisi myös todistuksen voimassaolon päättymiseen saakka säilytettävä jäljennökset 1 momentissa tarkoitetuista todistuksista ja niiden lisäyksistä sekä teknisistä asiakirjoista, valmistajan toimittamat asiakirjat mukaan luettuina. Tuotekohtaisten asiakirjojen säilyttäminen tarkastuslaitoksessa on tärkeää, jotta asiakirjojen säilyminen olisi varmistettu siinäkin tapauksessa, että valmistaja, jolle asiakirjat on toimitettu, lopettaisi toimintansa.

8 §. Todistuksen antamatta jättäminen ja peruuttaminen. Tässä pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta jättää todistus antamatta tai peruuttaa todistus. Jos ilmoitettu laitos havaitsisi, että kaasulaite ei täytä sitä koskevia olennaisia turvallisuusvaatimuksia, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute, eikä se saa antaa valmistajalle todistusta vaatimustenmukaisuudesta. Jos ilmoitettu laitos katsoisi todistuksen antamisen jälkeen, ettei kaasulaite ole enää vaatimusten

mukainen, sen olisi vaadittava valmistajaa korjaamaan puute ja tarvittaessa peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi. Jos puutetta ei korjattaisi tai toimenpiteillä ei olisi vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen olisi tarpeen mukaan peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi tai myönnettävä se rajoitettuna.

9 §. Muutoksenhaku. Tässä pykälässä säädettäisiin ilmoitettujen laitosten päätöksiä koskevasta oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta. Pykälässä viitattaisiin näiden osalta hallintolakiin ja hallintolainkäyttölakiin. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen, siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

4 Luku Erinäiset säännökset

10 §. Valvonta. Pykälässä viitattaisiin lain noudattamisen valvonnan osalta kaasulaiteasetuksen V lukuun, NLF-asetukseen ja markkinavalvontalakiin. Kaasulaiteasetuksen V luku koskee unionin markkinavalvontaa, unionin markkinoille tuleville kaasulaitteille tehtäviä tarkastuksia ja unionin suojamenettelyä, ja se on ensisijainen kaasulaitteiden valvonnassa sovellettava säädös. Sen varmistamiseksi, että markkinavalvonnan käytössä on edelleen tarvittava valikoima keinoja ja toimivaltuuksia, pykälässä säädettäisiin myös, että markkinavalvontaan sovelletaan NLF-asetusta ja markkinavalvontalakia. Viittaus NLF-asetukseen on sikäli lähinnä informatiivinen, että kaasulaiteasetuksen 36 artiklan mukaan sen soveltamisalaan kuuluviin kaasulaitteisiin sovelletaan NLF-asetuksen markkinavalvontaa ja ns. ulkorajavalvontaa koskevia 15 artiklan 3 kohtaa ja 16 - 29 artiklaa. Markkinavalvontalakiin liittyen tarkoitus on varmistaa kaasulaiteasetuksen vaatimusten noudattamisen tehokas valvonta mahdollistamalla valvonnassa riittävien toimenpiteiden käyttö.

Pykälän 2 momentissa nimettäisiin tämän lain sekä kaasulaiteasetuksen tarkoittamaksi markkinavalvontaviranomaiseksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Tarkoitus on, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaa kaikista kaasulaiteasetuksen V luvussa tarkoitettujen viranomaistoimenpiteiden toteuttamisesta, riippumatta siitä, käytetäänkö kaasulaiteasetuksessa viranomaistoimenpiteen kohdalla termiä markkinavalvontaviranomainen vai jäsenvaltio.

11 §. Rangaistussäännökset. Pykälässä säädettäisiin kaasulaiterikkomuksesta. Pykälässä lueltaisiin ne kaasulaiteasetuksen artiklat ja alakohdat sekä tämän lain kielivaatimuksia koskeva 6 §, joissa säädettyjen velvoitteiden tahallisuudesta tai huolimattomuudesta tehtävästä rikkomisesta voitaisiin tuomita kaasulaitteen vaatimustenmukaisuutta koskevien säännösten rikkomisesta sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Syyksiluettavuuden asteen osalta on tarpeen pyrkiä mahdollisimman yhdenmukaiseen linjaan kaasulaitteita vastaavien muiden vaarallisia kemikaaleja käyttäviä laitteita koskevien rangaistussäännöksiensä kanssa. Luontevana rinnastuksena olisi nestekaasun tai maakaasun käyttö. Kyse on palavien kaasujen käytöstä, jonka turvallisuuteen liittyvillä laiminlyönneillä saattaa olla vakavia seurauksia. Nykyisellään edellä mainittujen palavien kaasujen ja kaasulaitteiden velvoitteiden rikkomista koskevat rangaistussäännökset perustuvat kemikaaliturvallisuuslain 125 §:ään, jonka mukaisesta räjähdesäännösten rikkomisesta voidaan tuomita sakkoon.

Kemikaaliturvallisuuslain 125 §:ssä räjähdesäännösten rikkomisesta syyksiluettavuuden asteeksi on säädetty tahallisuus ja huolimattomuus. Rikoslain 3 luvun 5 §:ssä säädetään syyksiluettavuudesta. Säännöksen mukaan rangaistusvastuun edellytyksenä on tahallisuus tai tuottamus. Säännöksen 2 momentin mukaan rikoslaisissa tarkoitettu teko on vain tahallisuutta rangaistava, jollei toisin säädetä. Rikoslain 3 luvun 7 §:ssä säädetään tuottamuksesta. Sen mukaan tekijän menettely on huolimaton,

jos hän rikkoo olosuhteiden edellyttämää ja häneltä vaadittavaa huolellisuusvelvollisuutta, vaikka hän olisi kyennyt sitä noudattamaan. Pykälän 2 momentissa on säädetty siitä, millä perusteella huolimattomuutta pidetään törkeänä. Se, pidetäänkö huolimattomuutta törkeänä (törkeä tuottamus), ratkaistaan kokonaisarvostelun perusteella. Arvostelussa otetaan huomioon rikutun huolellisuusvelvollisuuden merkittävyys, vaarannettujen etujen tärkeys ja loukkauksen todennäköisyys, riskinoton tietoisuus sekä muut tekoon ja tekijään vaikuttavat olosuhteet. Ehdotetussa laissa sanktioituiksi ehdotetut velvollisuuksien laiminlyönnit koskevat kaasulaitteiden valmistajaa, maahantuojaa ja jakelijaa. Näiltä toimijoilta vaaditaan erikoisosaamista ja erikoisammattipätevyyttä, jossa korostuu erityinen huolellisuusvelvoite kaasulaitteiden turvallisuuden varmistamisen vuoksi. Ehdotetun lain vaatimukset kohdistuvat kaasulaitteiden turvallisuuteen ja vaaran ennaltaehkäisemiseen. Huolimattoman menettelyn seuraukset voivat olla hyvin vakavia ja tästä syystä talouden toimijalta voidaan vaatia erityistä huolellisuutta tehtävien hoidossa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kaasulaitteita koskevien säännösten rikkominen olisi rangaistavaa paitsi tahallisesti myös tuottamuksellisesti (huolimattomuus) tehtynä. Koska myös tuottamuksellinen teko on tarkoitus säätää rangaistavaksi, on siitä nimenomaisesti säädettävä. Näin ollen syyksiluettavuuden aste säilyisi vastaavanlaisena kuin nykyisin kemikaaliturvallisuuslain 125 §:ssä on säädetty.

Kaasulaitteiden turvallisuuden varmistamiseksi tiettyjen ehdotetun lain säännösten laiminlyönti olisi tarpeellista säätää rangaistavaksi. Velvollisuudet koskisivat kaasulaitteiden markkinoille saattamiseen ja tuotteiden markkinoille saataville asettamiseen liittyvää vaatimustenmukaisuuden varmistamista ja tähän liittyviä valmistajan, maahantuojan ja jakelijan velvollisuuksia. Lisäksi velvollisuudet koskisivat myös eräissä tapauksissa edellä mainittujen talouden toimijoiden velvollisuutta ilmoittaa vaarasta ja ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä rikkomuksista, jotka olisivat rangaistavia tahallisina tai tuottamuksellisina tekoina.

Tavoitteena on, että tämän lain rikkomustapauksissa käytettäisiin ensisijaisesti hallinnollisia pakkokeinoja ja tämän pykälän mukaisesti sakkorangaistuksiin turvaututtaisiin vain vakavimmissa rikkomustapauksissa. Valvontaviranomaisen pakkokeinoista kaasulaitteiden valvonnassa säädettäisiin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa. Myös tähän mennessä vastaavissa rikkomustapauksissa on pääasiassa käytetty hallinnollisia pakkokeinoja. Rangaistussäännöksen merkityksen onkin nähtävä olevan ensi sijassa ennaltaehkäisevä ja varoittava.

Ehdotetussa pykälässä olisi toissijaisuuslause kuten voimassa olevassa kemikaaliturvallisuuslain 125 §:ssä. Ehdotetun lain rangaistavien velvoitteiden laiminlyöntiin voisi soveltua myös rikoslain 16 luvun 8 §:n väärän todistuksen antaminen viranomaiselle, 33 luvun väärennysrikokset sekä 34 luvussa säädetyt yleisvaaralliset rikokset..

Pykälän 2 momentin nojalla rangaistukseen ei voitaisi tuomita samasta teosta sitä, joka rikkoo uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta.

Pykälän 3 momentissa viitattaisiin CE-merkintärikkomuksesta annettuun lakiin (187/2010).

Mainitussa laissa säädetään NLF-asetuksessa tarkoitettun CE-merkinnän asetuksen vastaisen käytön seuraamuksista. Lakia sovelletaan CE-merkintärikkomuksiin, jollei muualla laissa toisin säädetä. Kyseisellä lailla osaltaan varmistetaan kaasulaiteasetuksen 23 artiklan 6 kohdan mukaisesti CE-merkintää koskevan järjestelmän moitteeton toiminta silloin, kun CE-merkintää käytetään sääntöjen vastaisesti. Laissa ei kriminalisoida tuotteen markkinoille saattamista ilman CE-merkintää, vaan se on jätetty sektorikohtaisen sääntelyn varaan.

Näillä esitetyillä seuraamussäännöksillä pantaisiin osaltaan täytäntöön myös kaasulaiteasetuksen 50 artiklassa säädettyä, jonka mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamuksista, joita sovelletaan

talouden toimijoiden rikkoessa kaasulaiteasetuksen nojalla annettuja kansallisia säännöksiä, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta varmistetaan näiden seuraamusten täytäntöönpanon valvonta. Seuraamuksiin voi sisältyä vakavia rikkomistapauksia koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

12 §. Kaasun toimitusolosuhteiden ilmoittaminen komissiolle. Pykälässä säädettäisiin työ- ja elinkeinoministeriön tehtäväksi ilmoittaa Euroopan komissiolle ja muille jäsenmaille Suomessa käytössä olevat kaasulajit ja kaasulaitteissa käytettävät käyttöpaineet. Ilmoitus on sisällöltään määrämuotoinen. Ilmoitus on tuoteturvallisuuden kannalta tärkeä, koska kaasulaitteiden valmistajien ja maahantuojien on tiedettävä kussakin jäsenmaassa vallitsevat kaasujen toimitusolosuhteet, jotta markkinoille tulevat kaasulaitteet olisivat teknisesti yhteensopivat jäsenmaan järjestelmien kanssa.

Kaasulaitteiden käyttöpaineista ja niiden vaihteluväleistä samoin kuin kaasulaitteissa poltettavista kaasuista ja muista kaasulaitteen toiminnan kannalta olennaisista ominaisuuksista säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella. Näistä käyttöpaineisiin ja kaasujen fysikaalis-kemiallisiin ominaisuuksiin liittyvistä teknisistä seikoista on tarkoituksenmukaisinta säätää valtioneuvoston asetuksella.

13 §. Turvallisuustekniikan neuvottelukunta. Tässä pykälässä säädettäisiin, että työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämisessä ja seurannassa toimisi valtioneuvoston asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta. Nykyisin turvallisuustekniikan neuvottelukunta toimii ministeriön apuna kemikaaliturvallisuuslain ja painelaitelain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä. Tarkoitus on, että valtioneuvosto asettaisi neuvottelukunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan nykyisen käytännön mukaisesti.

14 §. Voimaantulo. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta siten, että ehdotettu laki olisi tarkoitettu tulemaan voimaan 21 päivänä huhtikuuta 2018. Kaasulaiteasetuksen 46 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava direktiivin säännöksiä 21 päivästä huhtikuuta 2018.

Lailla kumottaisiin kansallinen kaasulaiteasetus (1434/1993), koska kaasulaitteiden turvallisuudesta säädettäisiin kaasulaiteasetuksessa ja tässä laissa.

Siirtymäsäännöksenä säädettäisiin siitä, että ennen ehdotetun lain voimaantuloa markkinoille saatetut lain soveltamisalaan kuuluvat kaasulaitteet, joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu ehdotetun lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saavat olla markkinoilla tämän lain voimaan tullessa. Lisäksi säädettäisiin siirtymäsäännös turvallisuustekniikan neuvottelukunnasta siten, että ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaisi toimikautensa loppuun.

1.2. Laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta

1 § *Soveltamisala.* Lain soveltamisalaa koskevan pykälän luetteloon lisättäisiin kaasulaitelaki.

Kemikaaliturvallisuuslain 5 luvun kaasulaitteita koskevat säännökset on tarkoitus kumota, jolloin kemikaaliturvallisuuslain valvontaa koskevat säännökset eivät enää olisi sovellettavissa kaasulaitteisiin. Kaasulaitteiden valvontaan sovellettaisiin ehdotetun lain lisäksi kaasulaiteasetusta, NLF-asetusta ja markkinavalvontalakea

1.3 Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain muuttamisesta

1 §. Soveltamisala. Lain soveltamisalaa koskevan pykälän luetteloon lisättäisiin kaasulaitelaki.

5 §. *Toimivaltainen viranomainen.* Toimivaltaisia viranomaisia koskevaan pykälään lisättäisiin työ- ja elinkeinoministeriölle toimivalta käsitellä ilmoitettujen laitosten asiat, jotka liittyvät kaasulaitelakiin.

Kemikaaliturvallisuuslain 5 luvun kaasulaitteita koskevat säännökset on tarkoitus kumota, jolloin lain tarkastuslaitoksia koskevat säännökset eivät enää olisi sovellettavissa kaasulaitteisiin. Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointia tekeviin ilmoitettuihin laitoksiin sovellettaisiin kaasulaiteasetusta ja lakia ilmoitetuista laitoksista.

1.4 Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

5 Luku Vaarallisiin kemikaaleihin liittyvät tuotteet

47 §. *Kaasulaitteiden vaatimukset.* Pykälä kumottaisiin, koska kaasuasetuksen voimaantulon myötä kaasulaitteiden tuoteturvallisuudesta säädettäisiin ainoastaan kaasulaiteasetuksella ja kaasulaitelaila. Kemikaaliturvallisuuslakiin jäisivät edelleen kaasulaitteiden käyttöön ja asentukseen liittyvät säännökset.

50 §. *Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen.* Pykälän 1 momentin viittaus lain pykäliin muutettaisiin koskemaan vain 48 ja 49 §:ä, koska kaasulaitteita koskeva 47 § kumottaisiin.

51 §. *Ohjeet ja merkinnät.* Pykälän 1 momentin viittaus lain pykäliin muutettaisiin koskemaan vain 48 ja 49 §:ä, koska kaasulaitteita koskeva 47 § kumottaisiin. Samalla korjattaisiin räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), jäljempänä ATEX-laki, valmistelussa tapahtunut virhe, jossa kemikaaliturvallisuuslain 46 §:n kumoaminen on jäänyt viemättä lain tähän pykälään.

52 §. *Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus.* Pykälän 1 momentin viittaus lain pykäliin muutettaisiin koskemaan vain 48 ja 49 §:ä, koska kaasulaitteita koskeva 47 § kumottaisiin.

125 §. *Räjähdesäännösten rikkominen.* Pykälän 1 momentin 5 kohdan viittaus lain pykäliin muutettaisiin koskemaan vain 48 ja 49 §:ä, koska kaasulaitteita koskeva 47 § kumottaisiin. Samalla korjattaisiin ATEX-lain valmistelussa tapahtunut virhe, jossa kemikaaliturvallisuuslain 46 §:n kumoaminen on jäänyt viemättä lain tähän pykälään.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Kansallinen kaasulaiteasetus (1434/1993) esitetään kumottavaksi ehdotetulla kaasulaitelaillla.

Kansallisen kaasulaiteasetuksen korvaaminen kaasulaiteasetuksella ja kaasulaitelaillla aiheuttavat tarpeen muuttaa säädösviittauksia nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista annettuun valtioneuvoston asetukseen (858/2012), maakaasun käsittelyn turvallisuudesta annettuun valtioneuvoston asetukseen (551/2009) sekä maakaasu-, nestekaasu- ja öljylämmityslaitteistojen asennus- ja huoltotoimintaa sekä maanalaisten öljysäiliöiden tarkastusta harjoittavien hyväksymisestä annettuun valtioneuvoston asetukseen (558/2012) sekä turvallisuustekniikan neuvottelukunnasta annettuun valtioneuvoston asetukseen (340/2017).

Kun kaasulaitteiden tuoteturvallisuusasioista säätäminen siirtyy kemikaaliturvallisuuslain soveltamisalasta uuteen kaasulaitelakiin, on tarkoituksenmukaista koota kaasulaitteisiin liittyvät tuotelähtöiset asiat kaasulaiteasetuksen nojalla annettavaan asetukseen kaasulaitteista. Asetukseen siirrettäisiin tekniset kaasuletkua ja paineventtiiliä koskevat asiat nestekaasulaitteiden osalta asetuksesta (858/2012) ja maakaasun osalta asetuksesta (551/2009). Lisäksi näistä asetuksista siirrettäisiin uuteen asetukseen kaasulaitteista käyttöpainesäännökset koskien sekä nestekaasu- että maakaasutoimisia kaasulaitteita. Tekniset säännösten luonne pysyisi ennallaan, mutta ne ryhmiteltäisiin uudelleen tarkoituksenmukaisempaan säädösrakenteeseen.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 21 päivänä huhtikuuta 2018. Kaasulaiteasetusta sovelletaan tuosta päivästä lukien.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Eräät esitykseen sisältyvät säännökset ovat merkityksellisiä perustuslain kannalta. Perustuslain 8 §:ssä säädetään rikosoikeudellisesta laillisuusperiaatteesta. Pykälän mukaan ketään ei saa pitää syyllisenä rikokseen eikä tuomita rangaistukseen sellaisen teon perusteella, jota ei tekohetkellä ole laissa säädetty rangaistavaksi. Rikoksesta ei saa tuomita ankarampaa rangaistusta kuin tekohetkellä on laissa säädetty.

Rikosoikeudellinen laillisuusperiaate sisältää lain täsmällisyyteen kohdistuvan erityisen vaatimuksen. Sen mukaan kunkin rikoksen tunnusmerkistö on ilmaistava laissa riittäväällä täsmällisyydellä siten, että lain sanamuodon perusteella on ennakoitavissa, onko jokin teko tai laiminlyönti rangaistavaa. Ehdotettavan kaasulaitelain 11 §:n 1 momentti sisältäisi säännöksen kaasulaitelain rikkomisesta, missä nykyisestä poiketen viitattaisiin kaasulaiteasetuksen artikloihin ja ehdotettavan kaasulaitelain tiettyihin pykäliin. Säännöksestä kävisi myös ilmi, kenen velvollisuuksien rikkomisesta on kyse sekä luonnehdittaisiin, mistä velvollisuudesta on kyse.

Ehdotuksessa on pyritty myös siihen, että EU:n asetuksen rikkomisen seuraamukset ovat vastaavuusperiaatteen mukaisesti samankaltaiset kuin vastaavan kansallisen oikeuden loukkaamisesta. Ehdotettavan rangaistussäännöksen sanamuodon perusteella on siten ennakoitavissa, mikä teko tai laiminlyönti on rangaistavaa, eikä sääntely olisi tältä osin ongelmallinen perustuslain 8 §:n kannalta.

Ehdotuksessa esitetään, että lain rikkomussäännöksissä edellytettäisiin syyksiluettavuudelta tahallisuuden lisäksi huolimattomuutta. Sääntely vastaisi voimassaolevaa sääntelyä. Huolimattoman

menettelyn seuraukset voivat olla hyvin vakavia kaasulaitteissa ja tästä syystä talouden toimijalta voidaan vaatia erityistä huolellisuutta tehtävien hoidossa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kaasulaitteita koskevien säännösten rikkominen olisi rangaistavaa paitsi tahallisesti myös tuottamuksellisesti (huolimattomuus) tehtynä.

Ehdotetulla sääntelyllä olisi vaikutuksia myös rikoslaissa säädettyyn. Rikoslain 44 luvun 12 §:n soveltamisalaan kuuluvat kemikaaliturvallisuuslain 5 luvun mukaiset tuotteet, joita myös kaasulaitteet ovat. Kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuutta koskevien säännösten rikkomisesta ei nähdä enää kuitenkaan jatkossa tarvetta nimenomaisesti säätää rikoslaissa. Koska kaasulaitteita koskevat vaatimukset siirretään kemikaaliturvallisuuslaista ehdotettuun uuteen lakiin, rikoslain 44 luvun 12 §:n soveltamisalaan ei näin jatkossa enää kuuluisi kaasulaitteet. Esitys ei olisi tältäkin osin ongelmallinen perustuslain 8 §:n kannalta.

Sääntely on merkityksellistä perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatus elinkeinovapauden kannalta. Elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Niiden olennaisen sisällön, kuten rajoitusten laajuuden ja edellytysten, tulee ilmetä laista (PeVL 13/2014 ja siinä viitatus).

Ehdotus sisältää EU:n tuotesääntelyyn perustuvia joitakin tarkentavia vaatimuksia talouden toimijoille korostaen entisestään valmistajan sekä tuotteita EU-alueelle maahantuovien vastuuta tuotteista tarkentaen myös tuotteita jakelevien ja valtuutettujen edustajien velvoitteita. Muutokset liittyvät erityisesti tuotteiden asiakirjojen säilyttämisvelvoitteisiin sekä talouden toimijoiden vastuunjaon selkeyttämiseen. Ehdotus on sisällöllisesti pitkälti lakitekninen eikä tuo merkittävää muutosta nykytilaan eli valmistajan korostettuun rooliin varmistua tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta riittävällä huolellisuudella ennen tuotteiden markkinoille saattamista. Ehdotus ei sisällä merkittäviä muutoksia tuotteiden teknisiin ja turvallisuutta koskeviin vaatimuksiin.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johtuu, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Myös perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan asetuksen antamiseen ja lainsäädäntövallan delegoimiseen liittyvien valtuutusten tulee olla riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Esimerkiksi lausunnossa PeVL 10/2014 vp painotetaan tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden vaatimuksia. Samassa lausunnossa perustuslakivaliokunta toteaa ympäristölainsäädännön osalta tyypilliseksi sen, että huomattava osa yksityiskohtaisesta sääntelystä jää lakia alemmanasteisiin säädöksiin. Tämä johtuu valiokunnan mukaan pitkälti siitä, että sääntelyn on tarpeen olla varsin yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Lisäksi perustuslakivaliokunta toteaa vielä, että valtuudet ovat usein tarpeellisia Euroopan unionin runsaan ja yksityiskohtaisen lainsäädännön täytäntöön panemiseksi. Kaikki samat argumentit soveltuvat myös ehdotettuun kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuudesta.

Lakiehdotukseen sisältyy valtuuksia antaa alemmanasteisia säännöksiä. Ehdotetussa laissa valtuutussäännökset on sijoitettu ja asiallisesti kytketty säänneltävää asiaa koskevaan pykälään (ehdotuksen 4 § ja 12 §). Valtuutukset on laadittu tarkkarajaisiksi ja täsmällisiksi. Ehdotettuun lakiin sisältyy asetuksenantovaltuudet 4 §:ssä koskemaan kaasulaitteisiin liitettävien käyttotarvikkeiden vaatimuksia. Kaasulaitteiden käyttöpaineista ja niiden vaihteluväleistä ja kaasulaitteissa poltettavien kaasujen koostumuksesta valtuutettaisiin 12 §:ssä säätämään tarkemmin asetuksessa. Lakiehdotuksen ei voida katsoa puuttuvan perustuslailla suojattuihin seikkoihin.

Hallituksen käsityksen mukaan esitykseen sisältyvä laki voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

Kaasulaitelaki

Eduskunnan päätöksen mukaan säädetään:

1 Luku Yleiset säännökset

1 § Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaasumaisia polttoaineita polttavista laitteista ja direktiivin 2009/142/EY kumoamisesta 9 päivänä maaliskuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa tarkoitettujen kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuuteen ja valvontaan.

Tätä lakia sovelletaan myös kuluttajakäyttöön tarkoitettuihin kaasulaitteisiin liitettäviin sellaisiin käyttötarvikkeisiin, joiden vaatimustenmukaisuutta ei osoiteta kaasumaisia polttoaineita polttavista laitteista annetun asetuksen mukaisesti.

2 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan

- 1) *kaasulaiteasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/426, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, kaasumaisia polttoaineita polttavista laitteista ja direktiivin 2009/142/EY kumoamisesta
- 2) *kaasulaitteella* kaasulaiteasetuksen mukaisia kaasumaisia polttoaineita polttavia laitteita, joita käytetään ruoanlaittoon, jäädyttämiseen, ilmastointiin, tilojen lämmittämiseen, kuuman veden tuottamiseen, valaisemiseen tai pesemiseen, ja myös puhallinpolttimia ja tällaisilla polttimilla varustettavia lämmityslaitteistoja ja niiden varusteita
- 3) *varusteilla* turva-, säätö- tai ohjauslaitteita ja niistä koostuvia oheislaitteita, jotka on suunniteltu liitettäväksi osaksi laitetta tai jotka koottuina muodostavat laitteen
- 4) *käyttötarvikkeella* tarvikkeita, jotka liitetään kuluttajakäyttöön tarkoitettuun kaasulaitteeseen sen käyttöä varten ja joita myydään erikseen, esimerkiksi tarvikkeet kaasun johtamiseksi kaasupullosta kaasulaitteeseen
- 5) *ilmoitetulla laitoksella* Suomen viranomaisen nimeämää ja Euroopan komissiolle ilmoitettua Suomeen sijoitautunutta laitosta, jonka tehtävänä on tarjota tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluja sovellettaessa unionin yhdenmukaistamislainsäädäntöön perustuvaa kansallista lainsäädäntöä

3 § Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten akkreditoinnille, markkinavalvonnalle ja kolmannesta maasta tuotavien tuotteiden ulkorajavalvonnalle sekä tuotteiden CE-merkinnälle asetettavista vähimmäisvaatimuksista säädetään tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008, jäljempänä NLF-asetus.

Markkinavalvonnasta, NLF-asetuksen 27–29 artiklan mukaisesta ulkorajavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta valvontaviranomaisten päätöksiin säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016).

Ilmoitetuille laitoksille asetetuista vaatimuksista, ilmoitettujen laitosten valvonnasta ja muutoksenhausta ilmoitettujen laitosten päätöksiin säädetään eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetussa laissa (278/2016).

Kaasulaitteiden käytöstä, asennuksesta, huollosta ja asennusliikkeiden hyväksymisestä säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) ja sen nojalla annetuissa säädöksissä. Kaasulaitteiden, jotka on erityisesti suunniteltu teollisiin prosesseihin teollisuuslaitoksissa käytettäväksi, vaatimuksista säädetään laissa (390/2005) ja painelaitelaisissa (1144/2016) sekä niiden nojalla annetuissa säädöksissä.

2 Luku Kaasulaitteen vaatimustenmukaisuus

4 § Kaasulaitteita koskevat vaatimukset

Kaasulaitteille ja niiden varusteille asetettaviin vaatimuksiin sovelletaan, mitä kaasulaiteasetuksen III luvussa säädetään.

Kuluttajakäyttöön tarkoitettujen kaasulaitteeseen liitettävien käyttötarvikkeiden tulee olla testien perusteella käytössä toiminnaltaan turvallisiksi todettuja ja niiden tulee olla Suomessa kylmissä olosuhteissa käytettäväksi soveltuvia ja niiden materiaalien tulee kestää poltettavien kaasujen vaikutusta. Käyttötarvikkeiden vaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

5 § Kaasulaitteen merkintöjen ja ohjeiden kielivaatimukset

Kaasulaiteasetuksen artikloissa 7, 9, 10 ja 15 sekä liitteissä I, III ja V määriteltyjen kaasulaitteen merkintöjen, turvallisuustietojen ja ohjeiden sekä kaasulaitteen mukana toimitettavien asiakirjojen tulee olla suomen ja ruotsin kielellä.

3 Luku Ilmoitetut laitokset

6 § Ilmoittaminen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset, jotka hakevat lupaa suorittaa kolmantena osapuolena vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä kaasulaiteasetuksen mukaisesti, arvioidaan kaasulaiteasetuksen 23 artiklan kohdan 2 - 11 mukaan. Vaatimukset täyttävä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos hyväksytään ja ilmoitetaan Euroopan komissiolle sekä muille jäsenmaille eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain (278/2016) mukaisesti.

7 § Todistus vaatimustenmukaisuudesta

Ilmoitetun laitoksen on annettava valmistajalle EU-tyyppitarkastustodistus, jos kaasulaite täyttää tämän lain vaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen on säilytettävä jäljennökset 1 momentissa tarkoitetuista todistuksista ja niiden lisäyksistä sekä teknisistä asiakirjoista, valmistajan toimittamat asiakirjat mukaan luettuina, kyseisen todistuksen voimassaolon päättymiseen saakka.

8 § Todistuksen antamatta jättäminen ja peruuttaminen

Jos ilmoitettu laitos havaitsee, että kaasulaite ei täytä sitä koskevia olennaisia turvallisuusvaatimuksia, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute, eikä se saa antaa valmistajalle todistusta vaatimustenmukaisuudesta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeen, ettei kaasulaite enää ole vaatimusten mukainen, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute ja tarvittaessa peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi.

Jos valmistaja ei korjaa puutetta tai sen toimenpiteillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen on peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi tai myönnettävä se rajoitettuna.

9 § Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

4 Luku Erinäiset säännökset

10 § Valvonta

Tämän lain noudattamisen valvonnasta ja valvonnan ohjauksesta säädetään kaasulaiteasetuksen V luvussa, NLF-asetuksessa ja eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016).

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaa kaasulaiteasetuksen V luvussa markkinavalvontaviranomaiselle ja jäsenvaltiolle osoitetuista tehtävistä.

11 § Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo seuraavia tässä laissa ja kaasulaiteasetuksessa säädettyjä velvollisuuksia:

- 1) 7 artiklan 1 kohdan tai 14 artiklan nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa kaasulaitteen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisuus,
- 2) 14 artiklan nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia kaasulaitteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnista noudattaen soveltuvaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyä ja käyttäen ilmoitettua laitosta,
- 3) 7 artiklan 2 kohdan nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia tekniset asiakirjat,
- 4) 7 artiklan 2 kohdan nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnittää kaasulaitteeseen CE-merkintä,
- 5) 7 artiklan 4 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia siitä, että sarjatuotannossa valmistettu kaasulaite on olennaisten turvallisuusvaatimusten mukainen,
- 6) 7 artiklan 5 kohdassa ja 18 artiklassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että markkinoille saatetussa kaasulaitteessa on vaaditut merkinnät ja kaasulaitteeseen liitetään 7 artiklan 6. kohdan mukaiset valmistajan tunnistetiedot sekä 7 artiklan 7 kohdan mukaiset ohjeet ja turvallisuustiedot,
- 7) 9 artiklan 1 kohdassa maahantuojalle säädettyä kieltoa saattaa markkinoille muita kuin olennaiset turvallisuusvaatimukset täyttäviä kaasulaitteita,
- 8) 9 artiklan 2 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on suorittanut vaatimustenmukaisuuden arvioinnin, valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat, kaasulaitteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, kaasulaitteen mukana on EU-

vaatimustenmukaisuusvakuutus, kaasulaitteessa on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä kaasulaitteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi,

9) 9 artiklan 2. kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

10) 10 artiklan 2 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta tarkistaa, että kaasulaitteessa tai varusteessa on CE-merkintä, mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, kaasulaitteessa on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä kaasulaitteen mukana ovat vaaditut asiakirjat sekä ohjeet ja turvallisuustiedot,

11) 10 artiklan 2 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle tai maahantuojalle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

12) 7 artiklan 8 kohdassa säädettyä valmistajan, 9 artiklan 7 kohdassa säädettyä maahantuojan ja 10 artiklan 4 kohdan velvollisuutta ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin ja velvollisuutta ilmoittaa vaarasta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

13) 7 artiklan 8 kohdassa säädettyä valmistajan, 9 artiklan 7 kohdassa säädettyä maahantuojan ja 10 artiklan 4 kohdan velvollisuutta ilmoittaa kaasulaitteen aiheuttamasta vaarasta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuutta koskevien säännösten rikkomisesta sakkoon.

Joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

CE-merkintärikkomuksesta säädetään CE-merkintärikkomuksesta annetussa laissa (187/2010).

12 § Kaasun toimitusolosuhteiden ilmoittaminen komissiolle

Työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittaa komissiolle ja muille jäsenvaltioille kaasulaiteasetuksen 4 artiklan ja liitteen II mukaisesti käyttäen Suomessa käytettävien kaasumaisten polttoaineiden kaasulajit ja vastaavat käyttöpaineet.

Kaasulaitteiden käyttöpaineista ja niiden vaihteluväleistä ja kaasulaitteissa poltettavien kaasujen koostumuksesta ja muista palamisen ja kaasulaitteen toiminnan kannalta olennaisista ominaisuuksista säädetään erikseen valtioneuvoston asetuksella.

13 § Turvallisuustekniikan neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaan varten on valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettava turvallisuustekniikan neuvottelukunta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä.

14 § Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 21 päivänä huhtikuuta 2018.

Tällä lailla kumotaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 47 § ja kaasulaiteasetus (1434/1993).

Ennen tämän lain voimaantuloa markkinoille saatetut kaasulaitteet, joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saavat olla markkinoilla tämän lain voimaan tullessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaa toimikautensa loppuun.

Laki eräiden tuotteiden markkina- valvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden tuotteiden markkina-
valvonnasta annetun lain (1137/2016) 1 § seuraavasti:

1 § Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016) ja kaasulaitelain (xxx/2018) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkina-
valvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Lakia sovelletaan lisäksi tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkina-
valvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *NLF-asetus*, 27–29 artiklassa tarkoitettuihin 1 momentissa mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskeviin valvontaviranomaisten toimenpiteisiin, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan xx päivänä kuuta 2018.

Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain (278/2016) 1 ja 5 §:ä seuraavasti:

1 §_Soveltamisala

Tässä laissa säädetään hissiturvallisuuslain (1134/2016), kaasulaitelain (xxx/2018), mittauslaitelain (707/2011), painelaitelain (1144/2016), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016) ja tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 30 luvun soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi ja näiden laitosten toimintaa koskevista velvollisuuksista.

5 § Toimivaltainen viranomainen

Työ- ja elinkeinoministeriö on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee hissiturvallisuuslain, kaasulaitelain, mittauslaitelain, painelaitelain, pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain ja sähköturvallisuuslain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Viestintävirasto on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee tietoyhteiskuntakaaren soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Toimivaltaiset viranomaiset valvovat hyväksymiään ilmoitettuja laitoksia.

Tämä laki tulee voimaan xx päivänä kuuta 2018.

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

Kumotaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 47 § ja

muutetaan 50 § 1 momentti, 51 § 1 momentti, 52 § 1 momentti ja 125 § 1 momentti kohta 5) seuraavasti: sellaisina kuin ne ovat 50 § 1 ja 52 §:n 1 momentti laissa (1142/2016) ja 125 §:n 1 momentin kohta 5) laissa 358/2015

50 § Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Sen, joka saattaa 48 ja 49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on varmistettava ja osoitettava, että tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta, kun tuotteen ominaisuudet ja käyttötarkoitus sitä edellyttävät.

51 § Ohjeet ja merkinnät

Sen, joka saattaa 48 ja 49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on huolehdittava, että tuotteen mukana seuraa tuotteen turvallisen asennuksen, käyttöönoton, käytön ja kunnossapidon edellyttämät tiedot ja ohjeet.

52 § Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 48 ja 49 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden yksityiskohtaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tarkastuslaitosten käyttämisestä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa, tuotteiden merkinnöistä sekä tuotteiden mukana toimitettavista ohjeista ja tiedoista

125 § Räjähdesäännösten rikkominen

5) 48 ja 49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67–69 tai 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta,

Tämä laki tulee voimaan xx päivänä kuuta 2018.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaasulaitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Liite Lakimuutosten rinnakkaistekstit

Laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 1 §:n 1 momenttia seuraavasti:

Voimassaoleva laki

1 §
Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016) ja räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Ehdotus

1 §
Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016) ja kaasulaitelain (xxx/2018) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan xx päivänä kuuta 2018.

Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain (278/2016) 1 ja 5 §:ä seuraavasti:

Voimassaoleva laki

1 § *Soveltamisala*

Tässä laissa säädetään hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), painelaitelain (1144/2016), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016) ja tietoyhteiskunta- ja viestintävirasto- ja tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 30 luvun soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi ja näiden laitosten toimintaa koskevista velvollisuuksista.

5 § *Toimivaltainen viranomainen*

Työ- ja elinkeinoministeriö on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee hissiturvallisuuslain, mittauslaitelain, painelaitelain, pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain ja sähköturvallisuuslain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Viestintävirasto on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee tietoyhteiskunta- ja viestintävirasto- ja tietoyhteiskuntakaaren soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Ehdotus

1 § *Soveltamisala*

Tässä laissa säädetään hissiturvallisuuslain (1134/2016), *kaasulaitelain (xxx/2018)*, mittauslaitelain (707/2011), painelaitelain (1144/2016), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016) ja tietoyhteiskunta- ja viestintävirasto- ja tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 30 luvun soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi ja näiden laitosten toimintaa koskevista velvollisuuksista.

5 § *Toimivaltainen viranomainen*

Työ- ja elinkeinoministeriö on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee hissiturvallisuuslain, *kaasulaitelain*, mittauslaitelain, painelaitelain, pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain ja sähköturvallisuuslain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Viestintävirasto on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee tietoyhteiskunta- ja viestintävirasto- ja tietoyhteiskuntakaaren soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Toimivaltaiset viranomaiset valvovat hyväksymiään

Toimivaltaiset viranomaiset valvovat hyväksymiään ilmoitettuja laitoksia.

Tämä laki tulee voimaan xx päivänä kuuta 2018.

LUONNOS

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 47 § ja

muutetaan 50 § 1 momentti, 51 §, 52 § 1 momentti ja 125 § 1 momentti kohta 5) seuraavasti: sellaisina kuin ne ovat 50 § 1 ja 52 §:n 1 momentti laissa (1142/2016) ja 125 §:n 1 momentin kohta 5) laissa (358/2015)

Voimassaoleva laki

Ehdotus

47 §

Kaasulaitteiden vaatimukset

47 §

Kaasulaitteiden vaatimukset

Kaasumaisia polttoaineita käyttävät laitteet ja niiden varusteet (kaasulaitteet) tulee suunnitella ja valmistaa niin, että ne toimivat turvallisesti käyttötarkoituksen mukaisessa käytössä. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että:

(kumotaan)

1) kaasulaitteen rakenneaineet kestävät ennakoitavissa olevat mekaaniset, kemialliset ja lämmön vaikutukset;

2) kaasulaitteen rakenne sekä säätö- ja varolaitteet varmistavat, että laite toimii vakaasti ja turvallisesti siten, ettei kaasuvuotoja esiinny eikä palamistuotteista tai lämpötilan noususta aiheudu vaaraa.

50 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

50 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Sen, joka saattaa 47–49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on varmistettava ja osoitettava, että tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta, kun tuotteen ominaisuudet ja käyttötarkoitus sitä edellyttävät.

Sen, joka saattaa **48 ja 49** §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on varmistettava ja osoitettava, että tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta, kun tuotteen ominaisuudet ja käyttötarkoitus sitä edellyttävät.

51 §

Ohjeet ja merkinnät

51 §

Ohjeet ja merkinnät

Sen, joka saattaa 46–49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on huolehdittava, että tuotteen mukana seuraa tuotteen turvallisen asennuksen, käyttöönoton, käytön ja kunnossapidon edellyttämät tiedot ja ohjeet.

Sen, joka saattaa **48 ja 49** §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on huolehdittava, että tuotteen mukana seuraa tuotteen turvallisen asennuksen, käyttöönoton, käytön ja kunnossapidon edellyttämät tiedot ja ohjeet.

Sen, joka saattaa 46–49 §:ssä tarkoitetun tuotteen

Sen, joka saattaa **48 ja 49** §:ssä tarkoitetun tuotteen

markkinoille, on huolehdittava, että tuote on varustettu tuotteen käyttöturvallisuuden ja tunnistamisen sekä valmistajan ja markkinoille saattajan selvittämisen edellyttämällä merkinnöillä sekä tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittavilla merkinnöillä.

52 §

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 47–49 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden yksityiskohtaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tarkastuslaitosten käyttämisestä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa, tuotteiden merkinnöistä sekä tuotteiden mukana toimitettavista ohjeista ja tiedoista.

125 §

Räjähdesäännösten rikkominen

5) 46–49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67–69 tai 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta,

markkinoille, on huolehdittava, että tuote on varustettu tuotteen käyttöturvallisuuden ja tunnistamisen sekä valmistajan ja markkinoille saattajan selvittämisen edellyttämällä merkinnöillä sekä tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittavilla merkinnöillä.

52 §

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin **48 ja 49** §:ssä tarkoitettujen tuotteiden yksityiskohtaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tarkastuslaitosten käyttämisestä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa, tuotteiden merkinnöistä sekä tuotteiden mukana toimitettavista ohjeista ja tiedoista

125 §

Räjähdesäännösten rikkominen

5) **48 ja 49** §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67–69 tai 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta,

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2018.